

Interest rate on loans and advances- Internal Benchmark and Final rate of Lending

RBIના Draftમાં Tier 1 અને Tier 2 UCB માટે Internal Benchmark ની કોઈ ચોક્કસ formula, Negative Carry %, Operating Cost %, Term Premium % અથવા Business Strategy Premium % નક્કી કરવામાં આવ્યા નથી. Draft માત્ર કહે છે કે “any other RE” પોતાની policyમાં documented methodology મુજબ Marginal Cost of Funds પરથી Internal Benchmark નક્કી કરી શકે છે. Spreadના components તરીકે CRP, Operating Cost, Term Premium અને Business Strategy Premium દર્શાવવામાં આવ્યા છે.

તેથી નીચેનું ઉદાહરણ UCB માટે proposed/practical methodology તરીકે છે. RBI દ્વારા prescribed formula તરીકે નહીં.

Tier 1 & Tier 2 UCB – Internal Benchmark કેવી રીતે નક્કી કરવો?

Internal Benchmark = Marginal Cost of Funds + Negative Carry / Regulatory Cost

અને ત્યારબાદ:

Final Lending Rate = Internal Benchmark + CRP + Operating Cost + Term Premium + Business Strategy Premium

અર્થાત્ બે અલગ ભાગ છે:

ભાગ-1: Bankનું Internal Benchmark

ભાગ-2: Borrower/Loan માટેનું Spread

આ distinction બહુ મહત્વનું છે.

1. Marginal Cost of Funds એટલે શું?

સરળ ભાષામાં:

બેંકે હાલમાં નવા પૈસા ઊભા કરવા માટે જેટલો ખર્ચ કરવો પડે છે તેને Marginal Cost of Funds કહી શકાય.

જૂના બધા depositsનો average cost લેવાનો નથી; નવા deposits અને borrowings મેળવવાનો હાલનો ખર્ચ વધુ મહત્વનો છે.

ઉદાહરણ

માનો UCBએ છેલ્લા સમયગાળામાં નવા funds નીચે પ્રમાણે ઊભા કર્યા:

Funds	રકમ	Cost
Savings / CASA	₹30 કરોડ	3.50%
નવા Term Deposits	₹50 કરોડ	7.00%
Borrowings	₹10 કરોડ	7.50%

Weighted cost ગણતરી માનો: (30 crore x 3.50 + 50 crore x 7% + 10 crore x 7.50% = 5.89%)

Weighted Cost of Funds = 5.89%

આ Bank માટે fundingનો મૂળભૂત ખર્ચ છે.

Tier 1 & 2 માટે સલામણ

logical અને auditable methodology બનાવવી હોય તો છેલ્લા 3 મહિનાનો **trailing moving average** લેવાની સલામણ છે.

એટલે કે, જો 1 October 2026થી Internal Benchmark નક્કી કરવાનો હોય, તો:

મહિનો	નવા Deposits + Borrowingsનો Marginal weighted Cost
July 2026	5.89%
August 2026	6.00%
September 2026	6.11%

3 મહિનાનો Average 6.00%

અહીં 6.00% Marginal Cost of Funds થશે.

2. Negative Carry શું છે?

ઉદાહરણ:

બેંકે ₹100 ઊભા કર્યા.

પરંતુ આખા ₹100 loan તરીકે આપી શકતી નથી.

કેટલાક funds regulatory requirement અથવા અન્ય non-earning balance તરીકે રાખવા પડે છે.

જો એવા funds પર બેંકને પૂરતું return મળતું નથી, પરંતુ તે funds ઊભા કરવા માટે બેંકે ખર્ચ કર્યો છે, તો તે **Negative Carry** છે.

માનો:

- Bankની funding cost = 6% Non-earning funds(mainly CRR) = ₹25 કરોડ તો:

₹25 કરોડ × 6% = ₹1.50 કરોડ માનો Bankની average advances: ₹500 કરોડ તો:

Negative Carry % = ₹1.50 કરોડ ÷ ₹500 કરોડ × 100

= 0.3%

અટલે 0.3% કોઈ RBI દ્વારા નક્કી કરેલો દર નથી. તે Bankની પોતાની ગણતરીથી આવવો જોઈએ.

ખૂબ મહત્વની ચેતવણી

CRR, SLR અથવા liquidity સંબંધિત દરેક amountને સીધું Negative Carry ગણવું યોગ્ય નથી. ખાસ કરીને SLR securitiesમાંથી interest income મળે છે. તેમજ કોઈ cost પહેલેથી Cost of Fundsમાં સામેલ હોય તો તેને ફરી Negative Carryમાં ઉમેરવાથી **double counting** થશે.

3. હવે Internal Benchmark

માનો: **Marginal Cost of Funds = 6.20% Negative Carry Adjustment = 0.3%** તો:

Internal Benchmark = 6.20% + 0.3% = 6.55% અટલે Bank's Internal Benchmark= **6.55%**

આ હજુ customerને આપવાનો final loan rate નથી.

4. હવે Operating Cost

આ ખૂબ સરળ રીતે સમજાવી શકાય:

Loan આપવા, loan process કરવા, documentation કરવા, monitoring કરવા, servicing કરવા અને recovery કરવા Bankને જે operating expenses થાય તેનો યોગ્ય હિસ્સો Operating Cost છે.

તેમાં આવી શકે:

- Credit department staff
- Loan processing
- Credit appraisal
- Documentation
- Legal/valuation
- Loan monitoring
- Recovery department
- Loan-related IT/CBS cost
- Branch costનો lending-related ભાગ
- Credit risk/Compliance વગેરેનો યોગ્ય allocable ભાગ

પરંતુ નીચેનાને Operating Costમાં ફરીથી ઉમેરવા નહીં.

5. Operating Costનું સરળ ઉદાહરણ

માનો: **Total allocable lending operating cost = ₹10 કરોડ** અને **Average gross advances = ₹1,000 કરોડ** તો:

Operating Cost = ₹10 કરોડ ÷ ₹1,000 કરોડ × 100 = 1.00% અટલે Bankના pricing modelમાં: **Operating Cost = 1.00%**

6. Housing Loan માટે પણ 1% કેવી રીતે આવે?

માનો: **Total Advances = ₹1,000 કરોડ**, Housing Loan = ₹50 કરોડ, એટલે Housing Loan = **5% of total advances**, Total lending operating cost = ₹10 કરોડ. Housing Loan માટે allocated cost: ₹10 કરોડ × 5% = ₹0.50 કરોડ હવે:

₹0.50 કરોડ ÷ ₹50 કરોડ × 100 = **1.00%** એટલે Housing Loan માટે પણ: **Operating Cost = 1.00%**

આનું કારણ એ છે કે તમે operating cost advancesની proportionમાં allocate કરી રહ્યા છો.

7. Term Premium એટલે શું?

Bank જેટલા લાંબા સમય માટે લોન આપવા બંધાય છે, એટલી વધુ uncertainty અને liquidity/interest-rate risk હોઈ શકે છે. તેથી લાંબા tenor માટે વધારાનો margin એટલે Term Premium.

ઉદાહરણ તરીકે Bank પોતાની policyમાં નીચે પ્રમાણે નક્કી કરી શકે:

Loan Tenor	Term Premium
------------	--------------

1 વર્ષ સુધી	0.00%
-------------	-------

1-3 વર્ષ	0.10%
----------	-------

3-5 વર્ષ	0.20%
----------	-------

5-10 વર્ષ	0.35%
-----------	-------

10 વર્ષથી વધુ	0.50%
---------------	-------

આ percentages માત્ર illustration છે, RBI દ્વારા prescribed નથી.

માનો Housing Loan 10 વર્ષ માટે છે. તો Term Premium = 0.35%

8. Business Strategy Premium એટલે શું?

આ સૌથી વધુ confusion ઊભું કરી શકે છે.

સરળ ભાષામાં:

Bank કયા businessને પ્રોત્સાહન આપવા માંગે છે, કયા businessમાં વધુ return જોઈએ છે, કયા businessમાં liquidity વધારે વપરાય છે અથવા કયા segmentમાં Bankની strategic position છે—તે આધારે વધારાનો અથવા શૂન્ય strategic margin Business Strategy Premium કહેવાય.

RBI Draftમાં પણ આ componentને business strategy, competition, liquidity, expected returns અને અન્ય commercial considerations સાથે જોડવામાં આવ્યો છે.

ઉદાહરણ 1 – Strategic Housing Loan

Bank નક્કી કરે કે housing loan Bankનું priority business છે. તેથી: **Business Strategy Premium = 0.00%**

ઉદાહરણ 2 – સામાન્ય business- **Business Strategy Premium = 0.15%**

ઉદાહરણ 3 – Liquidity-intensive લાંબી term **Business Strategy Premium = 0.25%**

આ પણ RBI-prescribed percentage નથી. Bankએ પોતાની policyમાં objective methodology બનાવવી પડશે.

9. હવે આખું pricing model

ચાલો એક Housing Loan લઈએ.

Step 1 – Marginal Cost of Funds=6.20%

Step 2 – Negative Carry=0.15%

Internal Benchmark=6.35%

હવે loan-specific spread:

Step 3 – Credit Risk Premium (CRP)- Borrower ખૂબ સારો છે.= CRP = 0.50%

Step 4 – Operating Cost= 1.00%

Step 5 – Term Premium= 10 વર્ષનો loan.=0.35%

Step 6 – Business Strategy Premium= Housing Bankનું strategic product છે.=0.00%, હવે:

Component	%
Marginal Cost of Funds- say	6.20
Negative Carry	0.15
Internal Benchmark	6.35
CRP	0.50
Operating Cost	1.00
Term Premium	0.35
Business Strategy Premium	0.00
Final Lending Rate	8.20%

એટલે:

Housing Loan Interest Rate = 8.20%

10. હવે બીજા borrowerનું ઉદાહરણ: એ જ Bank. એ જ Internal Benchmark:6.35%

પરંતુ borrowerનું credit risk વધારે છે. CRP: **1.50%**

બાકી:

- Operating Cost = 1.00%
- Term Premium = 0.35%
- Business Strategy Premium = 0.00%

તો:

$$6.35 + 1.50 + 1.00 + 0.35 + 0.00$$

$$= 9.20\%$$

અટલે બે borrowersને, એકને 8.20% અને બીજાને 9.20% આપવાનું કારણ માત્ર Bankની મનમાની નથી.

CRPમાં 1%નો તફાવત borrowerની credit riskને કારણે છે. આને કહેવાય: Risk-Based Pricing

11. ચાર componentsને એક વાક્યમાં યાદ રાખવાની રીત

CRP= “આ borrower કેટલો risky છે?”

Operating Cost= “આ loan આપવા અને ચલાવવા Bankને કેટલો ખર્ચ થાય છે?”

Term Premium= “Bankના પૈસા કેટલા સમય માટે બંધાશે અને તેનાથી શું risk છે?”

Business Strategy Premium= “આ business Bank માટે કેટલો strategic/commercial return માંગે છે?”

આ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ મળ્યા પછી loan pricing સમજવી બહુ સરળ બની જાય છે.

12. આખી પ્રક્રિયા એક flow તરીકે

નવા Funds ઊભા કરવાનો ખર્ચ

↓

Marginal Cost of Funds

6.20%

↓

+ Negative Carry

0.15%

↓

Internal Benchmark = 6.35%

↓

+ CRP

Borrower's Credit Risk

↓

+ Operating Cost

Loan servicing cost

↓

+ Term Premium

Tenor / liquidity / repricing risk

↓

+ Business Strategy Premium

Bank's strategic/commercial consideration

↓

Final Lending Rate

13. સૌથી મહત્વની વાત – Tier 1 & 2 UCB માટે

આ સમગ્ર modelને RBIની prescribed formula તરીકે રજૂ ન કરવો.

RBI Draftમાં Tier 1 & 2 UCB માટે MCLR ફરજિયાત બનાવવામાં આવ્યું નથી. Draftમાં “any other RE”ને પોતાની policyમાં documented methodology દ્વારા marginal cost of funds પરથી internal benchmark નક્કી કરવાની છૂટ છે.

તેથી UCB પોતાની Board-approved policyમાં નક્કી કરી શકે:

Internal Benchmark = Marginal Cost of Funds + appropriately calculated regulatory/negative-carry adjustment, if applicable.

અને ત્યારબાદ:

Final Lending Rate = Internal Benchmark + CRP + Operating Cost + Term Premium + Business Strategy Premium.

પરંતુ દરેક componentની definition, formula, source data, approval authority, review frequency અને exception mechanism policyમાં સ્પષ્ટ હોવા જોઈએ.

ખાસ કરીને 0.15%, 1.00%, 0.35%, 0.00% જેવા figures

આ figures માત્ર illustration છે. UCBએ પોતાના actual data અને Board-approved methodologyના આધારે figures નક્કી કરવા જોઈએ.

Tier 1 & 2 માટે આ RBI-prescribed formula નથી; આપણી recommended methodology છે. RBI Draft Tier 1 & 2ને પોતાની documented methodology નક્કી કરવાની flexibility આપે છે.